

4/р
14128

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій
(повне найменування інституту/факультету)

кафедра економіки та моделювання ринкових відносин
(повна назва кафедри)

Дипломна робота

бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Організація та аналіз депозитних операцій комерційних банків»

«Organization and analysis of deposit operations of commercial banks»

Виконав: студент 2 ск курсу денної форми навчання
Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
Шумигора Микола Сергійович

Керівник ст. викл. Костолонова Л. В.

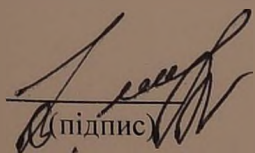
Рецензент к.е.н. доц. Новицька С.С.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 9 від 29 травня 2017 року.

Захищено на засіданні ЕК № ____
протокол № ____ від ____ 2017 р.

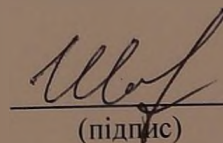
Оцінка ____ / ____ / ____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

(підпис)

Журавльова Т. О.

Голова ЕК

(підпис)

Шлафман Н. Л.

Одеса – 2017

790246

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота містить 68 сторінок, 12 таблиць, 13 рисунків, список літератури з 67 найменувань, 5 додатків.

Предметом дослідження є депозитні операції комерційних банків

Об'єктом дослідження виступає банк АТ "Фінанси та кредит"

Мета дипломної роботи полягає в дослідженні та покращенні депозитних операцій

Завданнями роботи є дослідити та проаналізувати депозитні операції

За результатами дослідження сформульовані висновки..

Одержані результати можуть бути використані у практичній роботі банківських установ.

Рік виконання дипломної роботи 2015

Рік захисту роботи 2015

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	
1.1. Поняття, економічна сутність та класифікація депозитів.....	6
1.2. Депозитні операції як складова депозитної політики банку.....	13
1.3. Організація роботи з депозитами в комерційному банку.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПРИКЛАДІ АТ «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	
2.1. Аналіз стану і залучення банківських депозитів АТ «Фінанси та Кредит».....	24
2.2. Ризики при здійсненні депозитних операцій	38
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ	
3.1. Проблеми роботи банків по залученню депозитів в сучасних умовах.....	49
3.2. Шляхи вдосконалення депозитної політики.....	54
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	63
ДОДАТКИ	

Вступ

Актуальність теми . Реформування української економіки супроводжується складними процесами як для держави в цілому, так і для банківської системи. Залучення грошових ресурсів та їх подальше розміщення є основними формами діяльності комерційного банку. У сучасних умовах проблема формування ресурсів має для банків першорядне значення. Залучені ресурси — один із складників тієї основи, де банки розвиваються і досягають успіху. Здатність залучити велику суму ресурсів свідчить про професіоналізм керівництва та довірі банку із боку клієнтів.

Метою дипломної роботи є визначення ролі депозитів у ресурсній базі комерційних банків, а також основних тенденцій їх розвитку та вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети вирішувались наступні завдання:

- вивчити економічну сутність депозитних операцій та їх роль у формуванні ресурсів комерційних банків;
- провести класифікацію депозитів;
- розглянути правила та порядок оформлення вкладних (депозитних) операцій;
- на основі фактичних даних проаналізувати склад і структуру ресурсної бази АТ «Фінанси та Кредит».
- виявити шляхи вдосконалення депозитних операцій ;
- оцінити стан проведення депозитів в сучасних умовах у комерційних баках;

Об'єкт дослідження даної роботи є депозитні операції комерційного банку.

Предметом дослідження є відносини між комерційними та іншими суб'єктами, які надають тимчасово вільні кошти комерційного банку.

Питання аналізу депозитних операцій комерційних банків знайшли своє відображення в працях науковців а, саме : Васюренко О.В., Андропова А.О., Фролова С.М., Рісіна В.В., Лаврова Р.В., Коцовська Р.Р., Котельников Д.І. та інших [3], [13], [37], [28], [29], [57].

Методи дослідження, що були використані при написанні дипломної роботи включають: проблемно-аналітичний, статистичної обробки даних, аналізу ринку, моделювання за допомогою програми Project Expert 7 Professional, метод найменших квадратів, метод експертних оцінок, балансовий метод, SWOT-аналіз, статистичний та дисконтний методи тощо. В процесі обробки інформації були використані такі комп'ютерні програми Microsoft Excel та Project Expert 7 Professional.

Інформаційну основу роботи становлять наукові та науково-методичні видання, матеріали мережі Інтернет, законодавчі та програмні документи Кабінету Міністрів України, Верховної Ради, Національного Банку України а також значну частину займають дані звітності роботи АТ «Фінанси та Кредит».

Висновки

Таким чином, провівши дослідження теоретичних та практичних аспектів формування депозитних ресурсів банку, варто зазначити, що на даний процес впливає значна кількість чинників, які поділяються на зовнішні – макроекономічні, тобто ті, які впливають на всю банківську систему загалом, та внутрішні – мікроекономічні, які впливають на роботу певного комерційного банку.

У аналізі подій на фінансовому ринку України, проведеному за роки її незалежності, дозволяє зробити висновок про те, що вітчизняна банківська система в цілому набула певної міцності і може протистояти проявам нестабільності економічного простору. Одночасно гостро виявилися і недоліки: слабка дія саморегулюючих механізмів фінансового ринку і низький рівень розвитку ринкових відносин у банківській системі. Сьогоднішні потреби і майбутні запити країни потребують здійснювати перехід до економічного розвитку на інноваційних началах. Проте механізм трансформації тимчасово вільних коштів у кредитні ресурси банківської системи України не відповідає сучасним потребам економіки інноваційного типу. Проблема формування ресурсного потенціалу і розробка депозитної політики банку, що включає не тільки створення нової клієнтури, але і поступову зміну структури джерел залучення коштів має першорядне значення і є складовою частиною гнучкого управління активами і пасивами банку.

Першочерговим завданням банківських установ є створення достатньої ресурсної бази для здійснення власної діяльності, тому розробка депозитної політики є важливим елементом у складі банківської політики.

Чіткого трактування політики банку у галузі формування його ресурсної бази не існує, незважаючи на те, що така політика, безумовно, наявна в банківській діяльності. Беручи до уваги роботи вчених у сфері дослідження даного питання, узагальнено, що депозитна політика – це програма дій, що являє собою сукупність засобів, інструментів та методів реалізації задля досягнення тактичних і стратегічних цілей на ринку депозитних послуг з метою формування

достатньої для здійснення діяльності ресурсної бази, забезпечення стійкості банківської установи, а також збереження її конкурентних переваг.

В процесі розробки депозитної політики виокремлюються різні етапи. Перш за все визначається стратегія. Наступним кроком є проведення маркетингового аналізу, після якого банком здійснюється оцінка наявного ресурсного потенціалу. У відповідності до можливостей обирається належний тип депозитної політики, визначаються основні напрями діяльності та здійснюється постановка поточних задач. Інформаційне забезпечення аналізу формується за допомогою отриманих даних про зовнішні та внутрішні фактори впливу на депозитну політику банку.

Дослідивши основні тенденції на ринку банківських депозитів та головні проблеми, пов'язані з їх формуванням, необхідно відмітити, суттєвим ускладненням умови функціонування банківської системи та депозитного ринку є фінансова криза, яка обумовлена ситуацією на сході України: вітчизняні банки зіткнулися із масовою панікою клієнтів, із труднощами залучення ресурсів. У таких умовах комерційним банкам довелося привертати увагу потенційних вкладників високими процентними ставками, акціями та різноманітними програмами лояльності.

Варто зазначити, що у 2014 році спостерігається сповільнення тенденції збільшення вкладів населення в гривні. Цьому сприяють високі темпи інфляції в країні, що змушують громадян велику частину своїх доходів витрачати на повсякденні потреби.

Таким чином, в умовах постійно зростаючої конкуренції для успішної роботи банківської установи питання розробки якісної депозитної політики є одним із пріоритетних напрямів ефективної реалізації у складі загальної банківської політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абаева, Н. П. Конкурентоспособность банковских услуг / Н. П. Абаева, Л. Т. Хасанова // монографія під ред. Н. П. Абаевой. – Ульяновск : УлГТУ, 2012. – 118 с.
2. Абралава, Н. А. Депозитный потенциал коммерческого банка : Н. А. Абралава // Вісник Української академії банківської справи. – 2004. – №2 (17). – С. 62-66.
3. Андропова А.О. Необхідність вдосконалення обліку і аналізу депозитних операцій банк // XIII Міжнародна науково-практична конференція аспірантів та студентів . – К.: КНЕУ, 2013.-227с.
4. Андрущенко А. В. Основні недоліки методів вкладення коштів на сучасному етапі розвитку системи фінансів населення/ А. В. Андрущенко //Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - N 1. - С. 204-208
5. Бартош, О. М. Депозитна політика банку та основні етапи її формування / О. М. Бартош // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2008. - № 3. – С. 97-101.
6. Банківський менеджмент: питання теорії та практики : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 152 с.
7. Барилюк, І. Збалансована система показників – основа стратегічного управління ресурсним потенціалом банківських установ / І. Барилюк //Формування ринкової економіки в Україні, 2010. – № 19. – С. 147-153.
8. Бицька, Н. Кошти населення у формуванні ресурсної бази банків / Н. Бицька // Вісник Національного банку України. – 2004. – N 12. – С.26-28.
9. Борисенко, З. М. Основи конкурентної політики : Підручник / З. М . Борисенко. – К.: Таксон, 2004. – 704 с.
10. Бушуєва І. Основні шляхи забезпечення прибутковості комерційного банку // Банківська справа. – 2012. – №6. – с. 30-39.

11. Бюлетень Національного банку України за 2014 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>. – Назва з екрану
12. Васюренко, О. В. Банківський менеджмент / О.В. Васюренко. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010. – 320 с.
13. Васюренко, О.В. Банківські операції : навч. посіб. /О.В Васюренко. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 243 с. – (Вища освіта ХХІ століття)
14. Вожжов, А. П. Депозити до запитання у формуванні стабільної і керованої ресурсної бази банків / А. П. Вожжов // Вісник Національного банку України. – 2002. – N 11. – С.5-8.
15. Впровадження системи управління якістю депозитних послуг [Електронний ресурс] : / електронний журнал Економіст. – Режим доступу : <http://ekonomist.kiev.ua/studentu/sutnist-ta-vidi-depozitnix-resursiv-banku.html>.
16. Д'яконова, І. І. Теоретичні аспекти і класифікація депозитних ресурсів комерційних банків [Електронний ресурс] / І. І. Д'яконова, А. А. Ашурбекова // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 1 (11). – С. 286–289. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/7795/1/D'yakonova.pdf> . – Заголовок з екрану.
17. Дребот, Н. П. Сутність конкурентоспроможності та оцінка конкурентної позиції банку на ринку депозитних послуг. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUbsNbU/2009_2/VUBSNBU5_p94-p99.pdf. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
18. Дрожжина, О. А. Депозитная и сберегательная политика банка: проблемы, взаимосвязь и пути совершенствования : / О. А. Дрожжина, И. В. Додонова // Вестник СевКавГТУ. Серия "Экономика". – 2003. – №3 (11) – С. 18–24.
19. Дребот, Н. П. Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг/ Н. П. Дребот, О. Р. Галько // Регіональна економіка. – 2010. – № 4. –С.125–132.

20. Єпіфанов, А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 523 с.
21. Житний, П. Д. Депозитна політика комерційних банків на сучасному етапі та шляхи її удосконалення [Електронний ресурс] / П. Д. Житний, П. Є. Ковшарь. – НБУ ім. Вернадського - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portalsoc_gum/re/2009_4/re200804_13.pdf.
22. Журавльова Т.О., Назаркіна Л.І. Кредитування та розрахунки: навчальний посібник. – Одеса : Фенікс, 2009. - 19 - 37
23. Журавльова Т.О., Ганевич Є.М., Здорікова Т.С. Фінанси : навчальний посібник. - К.: "Освіта України", 2014. - 299-309
24. Крухмаль, О. В. Депозитна стратегія як фактор підвищення конкурентоспроможності банків в умовах фінансової кризи : /О Крухмаль, О. Г. Євченко, О. В. Мірошніченко // Економічний простір. – 2010. - № 33. – С. 168-178.
25. Кириленко, В. Депозитна політика комерційного банку /В. Кириленко // Банківська справа. – 2010. – С. 29-36.
26. Кобиляцький, Л. С. Управління конкурентоспроможністю : навч. посіб. / Л. С. Кобиляцький. – К.: Зовн. торгівля, 2003. – 304 с.
27. Кожель, Н. О. Оцінка факторів впливу на процес формування та реалізації депозитної політики банку : / Н. О. Кожель // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми, 2005. – Т. 12. – С. 223-233
28. Котельников, Д. І. Управління конкурентоспроможністю : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Котельников Д. І., Задорожна С. М. – К.: Видав. дім «Слово», 2004. – 168 с.
29. Коцовська, Р. Р. Банківські операції : навч. пос. / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К.: УБС НБУ, 2011. – 390 с.
30. Кошевий, М. М. Процентний прибуток банку: механізм та фактори його формування [Електронний ресурс] / М. М. Кошевий, О. Й. Шевцова, О. С. Єсенін

// Дніпропетровський національний університет. - Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/vdpu/Ekonomika/2008/Kosheviy.pdf>. -

Заголовок з екрану.

31. Кравченко О. М. Мотиваційні механізми залучення банками коштів населення/ О. М. Кравченко //Статистика України. - 2010. - N 1. - С. 108-116

32. Криклій, О. А. Фінансовий менеджмент банку : навч. посіб. / О. А. Криклій, І. В. Сало. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с.

33. Крухмаль, О. В. Депозитна стратегія як фактор підвищення конкурентоспроможності банків в умовах фінансової кризи [Електронний ресурс] / О. В. Крухмаль, Н. Г. Євченко, О. В. Мірошніченко // ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». – Режим доступу : http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1290/1/33_2010.pdf. – Заголовок з екрану.

34. Кудашева, Ю. С. Совершенствование методики оценки конкурентоспособности коммерческого банка : дис. канд. экон. наук : 08.00.10 / Ю. С. Кудашева; Ставропольский гос. ун-т. ; научн. руков. Куницина Н. Н. – Ставрополь, 2007. – 186 с.

35. Куницина, Н. Н. Разработка методики интегральной оценки конкурентоспособности коммерческого банка : // Н. Н. Куницина, С. Краюшкин // Мир науки, культуры, образования, 2013. – № 1 (38). – С. 303-306.

36. Кутідзе, Л. Структура залучення фінансових ресурсів комерційним банком: деформація під впливом світової фінансової кризи : / Л. Кутідзе, О. Гранько // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 131-139.

37. Лавров, Р. В. Депозитна політика банку в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Р. В. Лавров // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2010. - № 4(8). - Режим доступу : http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/NvChdieu/2010_4/182-187.pdf. – Заголовок з екрану.

38. Маслак, Н. Г. Ціноутворення на банківські продукти : монографія. // Н. Г. Маслак, О. А. Криклій. - Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. - 121 с.

39. Мещеряков, А. А. Формування та використання ресурсної бази банку: / А. А. Мещеряков // Фінанси України. – 2006. – N 3. – С.89-94.

40. Михайловська, І. М. Банківські операції : навч. пос. / І. М. Михайловська, А. В. Олійник . — К.: Знання, 2010. — 727 с.
41. Міщенко, В. І. Банківські операції : Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська. — К.: Знання, 2011. — 727 с. — (Вища освіта ХХІ століття)
42. Олексенко, М. В. Депозитна політика комерційних банків України на сучасному етапі [Електронний ресурс] / М. В. Олексенко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — 2014. — № 4 (16). — С. 166 – 169. - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vbumb/2014_4/31.pdf. — Заголовок з екрану.
43. Операції комерційних банків : навч. посіб. / [Коцовська Р.Р., Ричаківська В.І., Табачук Г.П. та ін.] ; під заг. ред. канд. екон. наук Р.Р Коцовської . — 2-ге вид., доп. — Львів: ЛБІ НБУ, 2001. — 516 с.
44. Офіційний сайт АТ «Фінанси та кредит» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.fcbank.com.ua>.
45. «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № N 4452-VI від 23.02.2012. Закон України зі змінами та доповненнями-05.03.2015р.
46. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://www.fg.gov.ua/>
47. Павленко, Л. Д. Удосконалення ціноутворення на депозитні банківські продукти [Електронний ресурс] / Л. Д. Павленко // Часопис економічних реформ. — 2012. - № 2 (6). — Режим доступу:http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Cher/2012_2/Pavlenko.pdf. — Назва з домашньої сторінки Інтернету.
48. Пошнєв, Р. В. Депозитна політика банку: суть та значення в діяльності банківської установи / Р. В. Пошнєв // Формування ринкових відносин в Україні. — 2010. — С. 89-125.
49. Прасолова С. П. Банківські операції : навч. посібник / С. П. Прасолова. — центр навчальної літератури, 2013. — 568 с.
50. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 № 2121-III. — зі змінами від 02.03. 2015р.

51. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України [Електронний ресурс] : постанова від 27.12.2007 . - № 481. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0048-08>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
52. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах Закон України зі змінами та доповненнями 2015р.
53. Річний звіт НБУ за 2013 рік [Електронний ресурс] / Національний банк України. – 2013. – С. 59-63. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. – Річний звіт НБУ за 2013 рік [Електронний ресурс] / Національний банк України. – 2013. – С. 58-62. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. – Заголовок з екрану.
54. Річний звіт НБУ за 2014 рік [Електронний ресурс] / Національний банк України. – 2014. – С. 57-61. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. – Заголовок з екрану.
55. Річні фінансові звіти відповідно до МСФЗ АТ «Фінанси та Кредит» за 2013-2014 рр. [Електронний ресурс] / офіційний сайт банку. – Режим доступу: <http://www.fcbank.com.ua>.
56. Рейтинг стійкості банків за 1 квартал 2015 року [Електронний ресурс] / Фінансовий портал Мінфін. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/banks/rating/>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
57. Рисін В. В. Структура ресурсної бази українських банків / В. В. Рисін // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Т.19. – С.251-259,
58. Сомик А. В. Доларизація економіки України / А. В. Сомик // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». –2014. –№8
59. Сомик А.В. Ефективність грошово-кредитної політики: чинники, критерії оцінки та рекомендації для Національного банку України / А.В. Сомик, В.В. Плачинда, А.П. Петріна. – Центр наукових досліджень Національного банку України. – К., 2014. – 88с.
60. Стрілець, Т. М. Тактика формування депозитних ресурсів банків в умовах економічної кризи [Електронний ресурс] / Т. М. Стрілець // Науковий

вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 2 (10) – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NvChdieu/2011_2/221-229.pdf. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

61. Торяник, Ж. Методи управління залученими ресурсами [Електронний ресурс] / Ж. Торяник // Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_EISN_2007/Economics/21401.doc.htm - Назва з домашньої сторінки Інтернету.

62. Управління залученням ресурсів банку з депозитних джерел : монографія / С. П. Ярошенко, І. В. Сало, О. В. Крухмаль, О. С. Кобичева. – Суми : Університетська книга, 2011. – 105 с.

63. Фролов, С. М. Банківська справа і основи митного регулювання в Україні: теорія та практика : навч. посіб. / С.М. Фролов – К.: ВТД “Університетська книга”, 2004. – 368с.

64. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Заголовок з екрану.

65. Череп, А. Депозитна політика та її роль у забезпеченні стабільності комерційного банку : / А. Череп, Т. Двигун // Економіка. – 2009. - № 4. – С. 20-26.

66. Черкашина, К. Ф. Застосування регіонального коефіцієнта при встановленні ставки за строковими депозитами [Електронний ресурс] / К. Ф. Черкашина // Збірник наукових праць ДЕТУТ. – 2012. - № 19. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Znpdetut_eiu/2012_19/052.pdf. – Заголовок з екрану.

67. Шершньова, З. Є. Стратегічне управління : підруч. / . Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с. – ISBN 966-574-615-4.